

Měsíčník EU aktualit

číslo 45,
červen 2007

strana 2	Jarní prognóza Evropské komise: stabilní hospodářský růst v EU
strana 3	Komise kritizuje Konvergenční program České republiky
strana 6	Orgány Evropské unie se dohodly na regulaci poplatků za roaming
strana 10	Analýza: Český Program rozvoje venkova byl schválen
strana 12	Téma měsíce:
Aktuální výzvy turistického průmyslu v EU

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážený čtenáři,

alespoň prozatím se zdá, že německé předsednictví Radě EU je velmi úspěšné a efektivní, minimálně při snaze porovnat jeho úvodní cíle s tím, co bylo splněno. Dalším z řady důkazů (vedle oživení debaty o Evropské ústavě, důstojného připomenutí 50. výročí Římských smluv, výrazného zesílení akcentu na energetickou notu, přijetí pravidel pro sjednocení parametrů platebních operací apod.) je posun v otázce roamingu, resp. pozvolné harmonizace pravidel pro provádění přeshraničních mobilních telefonních služeb mezi členskými státy, což byl od počátku jeden z velmi konkrétních cílů právě německého předsednictví.

V průběhu května došlo k dalším zajímavým posunům i v oblasti eurozóny, resp. ve snaze některých členských zemí do ní vstoupit. Podstatně blíže k ní se zdají být Kypr a Malta, jimž bylo doposud neformálně (na formální potvrzení však zřejmě nebudou dlouho čekat) potvrzeno, že se s jejich přijetím od počátku příštího roku vlastně najisto počítá.

To Česká republika je této metě zatím značně vzdálená, když v rámci plnění pravidel konvergence nutných pro tento vstup si vysloužila hodnocení srovnatelné – sportovní terminologií řečeno – s varováním žlutou kartou. Komisař Almúnia rozhodně při zdůvodňování tohoto hodnocení neplýtvá příliš lichotivými slovy na naši adresu a spíše apeloval na potřebu urychlené stabilizace a snížení deficitu veřejných financí ve velmi blízkém časovém horizontu; jinak nám hrozí opětovné nedodržení data přijetí euro (které jsme dosud ani oficiálně nezveřejnili).

V samém závěru května pak zveřejnila Evropská komise v pořadí již svojí čtvrtou Zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti EU-27, zaujímající jak pohled zpět (v jehož rámci předběžně hodnotí dosavadní přínosy politiky soudržnosti dosažené během loni skončeného programovacího období), tak i pohled do současnosti (v němž nabízí řadu výzev a inspirací ohledně průběhu právě zahájeného programovacího období, jehož klíčové strategické dokumenty jednotlivých členských států se nachází ve fázi momentálního vyjednávání), a dokonce i do budoucnosti (v němž motivuje zodpovědné subjekty v členských státech současně nepodceňovat úvahy nad tím, jakou podobu bude mít politika soudržnosti po roce 2013; oficiální debata o této podobě má být započata v závěru letošního září).

V průběhu května rovněž došlo k výraznému posunu v oblasti harmonizace podmínek, za nichž budou poskytovány na Jednotném vnitřním trhu spotřebitelské úvěry; prostor pro harmonizaci se týká především sjednocení informačních povinností a dalších parametrů, které tvoří a přímo ovlivňují jednotlivé produkty v množině spotřebitelských úvěrů, a které budou muset poskytovatelé těchto produktů svým klientům napříč Evropskou unií nabídnout.

Tradičním se již stal další vývoj diskuse o novém energetickém pojetí v EU se svým multidisciplinárním přístupem ve vztahu k ekologii, dopravě, zemědělství, vědě a výzkumu a dalším aktivitám. Květen přinesl samozřejmě i mnoho dalších důležitých událostí v rámci evropského integračního procesu, z nichž mnohé jsou detailně komentovány na dalších stránkách nového čísla našeho Měsíčníku EU aktualit, při jehož četbě Vám mnoho inspirací a úvah o evropském dění na počátku léta přeje

Petr Zahradník

Projekt byl uskutečněn za finanční podpory Úřadu vlády ČR v rámci realizace Koncepce informování o evropských záležitostech v ČR

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentra

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Pravidelná pololetní ekonomická prognóza Evropské komise vyzněla optimisticky. Ekonomika EU naváže na loňský úspěch a tempo růstu HDP do roku 2008 poklesne pouze kosmeticky. Kapitola věnovaná odhadům pro Českou republiku již tak pozitivně nevyzněla; hospodářský růst má zřetelně zpomalit, Achillovou patou zůstanou veřejné finance. Podobně vyzněla zpráva Komise hodnotící český Konvergenční plán. Podle ní bychom měli stlačit schodek veřejných rozpočtů k HDP pod 3 % již do roku 2008.

EKONOMIKA A EURO

Slovinci přechod na euro zvládli

Nahrazení slovinského tolaru eurem bylo rychlé a hladké, ekonomika se nezadrhla, inflace nevzrostla a lidé oceňují dostatek informací a pečlivé přípravy. Vyplývá to z hodnotící zprávy Evropské komise.

Slovinsko se letos v lednu stalo 13. zemí EU, která používá euro jako domácí měnu. Zatímco původní členové eurozóny využili dlouhou tříletou (v případě Řecka roční) přechodnou dobu mezi zavedením eura v bezhotovostní a později hotovostní podobě, **Slovinci vše zvládli v jednom okamžiku**. Tento tzv. scénář velkého třesku je sice levnější, ale náročnější na kvalitu přípravy a vlastního provedení přechodu.

Výměna hotovosti se uskutečnila během dvou týdnů, kdy se v obchodech platilo toлары i eury, ale obchodníci vraceli jen eura. Nejspíše by stačila i kratší doba. **Již 5. ledna** – tedy třetí pracovní den – **více než polovina občanů měla ve svých peněženkách pouze eura**. Ve stejný den se téměř tři čtvrtiny všech hotovostních plateb uskutečnily v eurech.

Nahrazení národní měny eurem bylo ve Slovinsku **úspěšnější než u původních zemí eurozóny**. K 11. lednu byly do Slovinské národní banky vráceny toлары v celkové hodnotě 80 %, u původní dvanáctky to v průměru bylo pouze 40 %.

Jednou z hlavních námitek proti euru jsou **obavy z inflace**. **Ve Slovinsku se nepotvrdily**. Celkově se zde v lednu 2007 inflace snížila (na 2,8 % z prosincových 3,0 %) a meziměsíčně spotřebitelské ceny poklesly o 0,5 %! Hlavním důvodem byly sezónní výprodeje a klesající ceny energií.

Nicméně po očistění od vnějších vlivů odhadl Eurostat dopad zavedení eura na růst spotřebitelských cen **na 0,3 procentního bodu**. K podobnému číslu (+0,24 procentního bodu) došel i slovinský Institut makroekonomických analýz a rozvoje.

Slovinci přijetí eura zvládli na výbornou, více než 90 % z nich v průzkumu veřejného mínění uvedli, že **měli dostatek informací a s úrovní vládní informační kampaně byli spokojeni**. Doufejme, že se z klíčové role včasné, kvalitní a férové komunikace s veřejností poučí i česká vláda.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/609>

Jarní prognóza Komise: stabilní hospodářský růst v EU

Pololetní hospodářská prognóza EU potvrdila stabilní výhled. **Růst ekonomiky celé Unie zůstane vysoko nad svojí kapacitou**, i když se má mírně snížit ze 3 % v loňském roce na 2,9 % letos, resp. 2,7 % v roce příštím. Hlavní lokomotivou ekonomické aktivity budou **masivní investice a silná soukromá spotřeba**. Podporou jsou i optimistické vyhlídky světového hospodářství, zejména v rozvíjejících se ekonomikách, které z části kompenzují zpomalení růstu v USA.

Ekonomická prognóza počítá i se **zlepšenou situací na trhu práce**. Předpokládá se, že EU jako celek vytvoří v letech 2006–2008 devět milionů nových pracovních míst, z čehož 6 milionů připadne na eurozónu. To pomůže snížit nezaměstnanost v EU z 8,7 % v roce 2005 na méně než 7 % v roce 2008.

Hospodářské oživení si zachová vliv na **zlepšování stavu veřejných financí**. V eurozóně i celé EU se očekává pokles schodků veřejných financí na přibližně 1 % HDP v roce 2008 – nejnižší úroveň po mnoha letech. Loni činil průměrný schodek veřejných financí 1,7 % HDP.

Navzdory ekonomické expanzi **zůstane inflace pod kontrolou těsně nad dvouprocentní hranicí**, i když ve střednědobém období (až po roce 2008) se může lehce zvýšit vzhledem k obnovenému růstu cen ropy a cyklickému oživení.

ČR – silný růst s napjatými veřejnými financemi

V kapitole věnované České republice prognóza očekává zpomalení. Po loňském a předloňském růstu HDP o rekordních 6,1 % se **čeká zpomalení na hodnotu 4,9 % letos i v roce 2008**. Domácí poptávka si zachová sílu, nedokáže však eliminovat ostatní negativní vlivy, např. slábnoucí příspěvek čistých exportů, na kterých se negativně podepíše apreciacie koruny.

Slabší růst ekonomiky se podepíše i na **zhoršení veřejných financí**. Podle Evropské komise nebudeme plnit v letech 2007 a 2008 maastrichtské rozpočtové kritérium. Letos dosáhne schodek veřejných rozpočtů 3,9 % HDP, v příštím roce se pouze mírně redukuje na 3,6 % HDP.

Důvod k optimismu naopak dávají statistiky trhu práce. V letošním roce by měl **počet nezaměstnaných klesnout až na 6,4 % a v roce 2008 dokonce až na 6,1 %** (podle metodiky Eurostatu).

Opačným směrem by se měla vyvíjet **inflace, povzbuzená zvýšením spotřebních daní a zdražující elektřinou**. Zatímco loni činila 2,1 %, v příštím roce vzroste na necelá 3 %.

Jarní prognóza Evropské komise

v %	EU-27			ČR		
	2006	07	08	2006	07	08
růst HDP	3,0	2,9	2,7	6,1	4,9	4,9
deficit veř. financí k HDP	-1,7	-1,2	-1,0	-2,9	-3,9	-3,6
míra nezaměstnanosti	7,9	7,2	6,7	7,1	6,4	6,1
inflace	2,3	2,2	2,1	2,1	2,4	2,9

zdroj: Evropská komise, pozn.: rok 2006 skutečnost, roky 2007 a 2008 odhad

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/615>

Kypr a Malta přijmou euro v roce 2008

Na základě pozitivního hodnocení v Konvergenční zprávě Evropská komise doporučuje, aby se **Kypr a Malta připojily k eurozóně od 1. ledna 2008**. Ke stejnému závěru dospěla i Evropská centrální banka.

Rozhodující slovo bude mít Rada EU k ekonomickým a finančním záležitostem (Ecofin) na červencovém zasedání.

Je vysoce pravděpodobné, že se bude řídit doporučením Komise a ECB a přijetí eura v Kypru a na Maltě schválí. Eurozóna by se tak rozrostla již na 15 členů. Neodvolatelný přepočítací koeficient, který konvertuje hodnotu kyperské libry a maltské liry na euro, rovněž určí Ecofin.

Obě země dosáhly vysokého stupně hospodářské konvergence k eurozóně a adekvátně novelizovaly legislativu upravující fungování svých centrálních bank. Vedle Slovinska, kde se eurem platí od začátku letošního roku, a ČR, patří mezi nejvyspělejší nové členské státy. **Přijetí eura zde by proto nemělo vyvolat hospodářskou nerovnováhu.**

Menší **problém mají oba státy u veřejného dluhu**, který překračuje referenční hladinu 60 % k HDP. V posledních letech se však poměr uspokojivě snižoval a blíží se požadované hodnotě, proto se kritérium považuje za splněné.

Česká republika stále nezná oficiální datum, kdy by koruna měla být nahrazena eurem. **Nejpravděpodobnějším termínem je rok 2012.** Je proto možné, že spolu s Polskem a Maďarskem budeme mezi posledními státy z předposlední vlny rozšíření EU v květnu 2004, které přijmou euro.

Přijetí eura nejsou dostihy. Pokud je vyspělost, struktura i fáze ekonomiky výrazně odlišná než v měnové unii, **předčasné přijetí jednotné měny by bylo kontraproduktivní.** Nicméně otálení se vstupem do eurozóny či dokonce jeho zpochybnování (poukazováním na příklad Švédska) by mohlo vystrašit některé investory a přehodnotit jejich investice v České republice.

Plnění maastrichtských kritérií

	kritérium	Kypr	Malta
cenové kritérium	3,0 %	2,0 %	2,2 %
úrokové kritérium	6,4 %	4,2 %	4,3 %
kurzové kritérium	přísnější ERM2	plní	plní
kritérium veřejného dluhu*	60,0 %	65,3 %	66,5 %
kritérium veřejného rozpočtu* (saldo)	-3,0 %	-1,5 %	-2,6 %

Zdroj: Evropská komise, *) k HDP

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/674>

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/673>

Komise kritizuje český Konvergenční program

V souladu s očekáváními **Evropská komise kritizovala současný stav i výhled veřejných financí ČR**, jak jsou vymezeny v Konvergenčním programu, klíčovém dokumentu definujícím naši hospodářskou strategii před přijetím eura.

Evropské exekutivě se nelíbí zejména **zhoršení stavu veřejných financí**. „Česká republika ve svém aktualizovaném Konvergenčním programu nejméně o rok odsouvá opatření k odstranění nadměrného schodku, a to bez ohledu na skutečnost,

že v roce 2006 byl již schodek nižší než 3 %, a že hospodářský růst byl silnější než se předpokládalo“, prohlásil eurokomisař pro hospodářské a měnové záležitosti Joaquín Almunia.

Komise proto doporučila Radě pro hospodářské a finanční záležitosti (Ecofin), aby konstatovala, že opatření, která Česká republika přijala pro odstranění rozpočtového schodku, **se ukázala jako neadekvátní.**

Na základě posouzení Konvergenčního programu Komise rovněž navrhuje Radě vyzvat Českou republiku aby :

- **zamezila zhoršení stavu rozpočtu 2007** a zajistila přesvědčivou a trvalou korekci nadměrného rozpočtového schodku nejpozději do roku 2008 (o rok dříve než chce ČR),
- přezkoumala složení veřejných výdajů a **snížila procento mandatorních výdajů**,
- **provedla nezbytné reformy svého penzijního a zdravotního systému** a zlepšila tak dlouhodobou udržitelnost svých veřejných financí.

Přes dnešní kritiku se **nepředpokládá, že by Česko mělo mít větší problémy s přijetím eura.** Stačí jen, aby se vypořádalo s nadměrným schodkem veřejných financí překračujícím kritickou hladinu 3 % HDP.

Díky dlouhodobému překračování této hladiny je Česká republika **stále v proceduře nadměrného deficitu.** Pokud se stav veřejných financí zřetelně nezlepší, hrozí další hrozby, které mohou vyústit až v možnost sankcí ve formě zastavení dotací z Kohezního fondu. V proceduře nadměrného schodku je více členských zemí EU a sankce v minulosti nebyly nikdy zavedeny. Proto je i v českém případě považujeme za nepravděpodobné.

Výhled hospodaření veřejného sektoru ČR

k HDP v %	2007	2008	2009
schodek veřejných rozpočtů	-4,0	-3,5	-3,2
veřejný dluh	30,5	31,3	32,2

zdroj: Konvergenční program ČR – březen 2007

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/717>

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

Komise trvá na jednotném základu korporátní daně v EU

V květnu zveřejněná zpráva o pokroku v projektu zavedení jednotného základu korporátní daně do roku 2010 potvrdila, že Evropská komise tuto svou iniciativu myslí vážně.

Záměr Evropské komise vychází ze zjednodušení současného systému přímého zdanění. **Nyní je v EU 27 odlišných národních daňových systémů**, což společně s podnikajícím ve více členských státech způsobuje vyšší administrativní náklady a menší firmy odhrazuje od podnikání za hranicemi domácí ekonomiky.

Jednotný daňový základ by měl mít pokud možno **co nejméně daňových výjimek a odpočitatelných položek.**

Ministři členských států schválili novou směrnici harmonizující pravidla poskytování spotřebitelských úvěrů ve všech státech EU. Důvodem je napravit neexistenci jednotného vnitřního trhu v této oblasti – přeshraničně je totiž v Evropské unii zatím poskytováno méně než 1 % všech spotřebitelských půjček. Hlavním závěrem summitu mezi EU a USA je podepsání smlouvy o transatlantickém hospodářském partnerství a dohody o volném nebi. Rozdílné názory na boj s klimatickými změnami se nepodařilo překonat.

Podle eurokomisaře László Kovácsa by však určité množství národních daňových výjimek či pobídek (například pro výzkum a vývoj či ekologicky šetrné aktivity) mělo být povoleno.

Harmonizaci by nepodléhala sazba daně. Každý stát by na určenou část jednotného daňového základu aplikoval svou národní sazbu. Algoritmus pro stanovení části daňového základu připadající na daný stát bude teprve definován.

Celý **system by vůči společnostem zůstal dobrovolný** – každá firma by se mohla rozhodnout, zda zůstane u čistě národních daňových předpisů nebo bude svůj daňový základ vyjadřovat v souladu s celoevropskými pravidly.

Domníváme se, že **projekt jednotného daňového základu předběhl dobu.** Členské státy jsou dosti rozdílné, každý má jiné preference v tom, jaké oblasti by se měly daňově stimulovat a podporovat. Prosazení jednotného daňového základu by výrazně omezilo daňovou suverenitu států. Navíc panují obavy, že dalším krokem bude sjednocení sazeb daní a pokusy o harmonizaci dalších fiskálních instrumentů. Autonomní fiskální politika přitom v prostředí měnové unie představuje hlavní nástroj na vypořádání se s asymetrickými ekonomickými šoky.

O daňových záležitostech se v EU hlasuje jednomyslně. Nesouhlas s návrhem otevřeně vyjadřuje sedm členů (Irsko, Velká Británie, Litva, Lotyšsko, Slovensko, Malta a Kypr), spíše proti je i Česká republika. Také proto si myslíme, že **harmonizace daňového základu společností nebude v brzké době schválena.** Alternativou je platnost normy pouze pro několik zemí, které by s ní souhlasily – tzv. zesílená spolupráce.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/593>

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD

Nižší cla na dovoz hliníku do EU

Ministři členských států na zasedání Rady EU definitivně schválili návrh **nařízení na snížení dovozních cel surového nelegovaného hliníku** na 3 % z původní výše 6 %. Souhlas Rady je kompromisem, který ukončil několikaměsíční období sporů o podobu ochrany evropských producentů před dovozy hliníku ze třetích zemí. Nové členské země vesměs bojovaly za úplné odstranění cel, která zvyšují náklady domácích firem – odběratelů hliníku. Mezi staršími členy zase převládaly obavy z negativního dopadu nižších cel na domácí výrobce hliníku.

Nařízení je závazný právní akt, který platí přímo, aniž by ho bylo potřeba převádět do národní legislativy. **Po třech letech bude nařízení přezkoumáno,** aby byly zohledněny případné budoucí změny situace na trhu s hliníkem.

Cílem snížení cla je **zlepšení konkurenceschopnosti společností EU** a zejména malých a středních podniků používajících polotovary a hotové výrobky z hliníku a současně zohlednit zájmy evropských výrobců hliníku.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=PR/ES/07/90>

JEDNOTNÝ VNITŘNÍ TRH

Zelená kniha k budoucí úpravě finančních služeb v EU

Evropská komise předložila formou Zelené knihy svou **vizi budoucí politiky EU v retailových finančních službách;** tedy finančních produktech typu bankovní účty, půjčky, hypotéky, investice a pojištění, které se poskytují drobným spotřebitelům.

Zelená kniha je **konzultativním dokumentem, ke kterému mohou zainteresované strany do 16. července vyjádřit svá stanoviska.** Pokud se ukáže zapotřebí, Komise poté předloží konkrétní návrhy legislativy pro oblast finančních služeb.

Iniciativa Evropské komise v této oblasti vychází z toho, že integrace národních retailových finančních služeb je nedostatečná a že hospodářská soutěž je v některých oblastech na nízké úrovni. V důsledku toho **spotřebitelé nemohou plně profitovat z výhod jednotného vnitřního trhu.**

Větší integrace trhů retailových finančních služeb by měla být zajištěna takto:

- 1. Otevření trhů konkurenci** – zesílení hospodářské soutěže povede k širší, hodnotnější a kvalitnější nabídce, která lépe uspokojí potřeby drobných spotřebitelů.
- 2. Lepší ochrana spotřebitelů** – spolu se zajištěním dostatečné finanční síly a důvěryhodnosti poskytovatelů finančních služeb je důležitým předpokladem pro posílení klíčové důvěry spotřebitelů.
- 3. Posílení postavení spotřebitelů** – spotřebitelé jsou slabší strana, proto je třeba je posílit podporou finanční gramotnosti, poskytováním jasných, vhodných a včasných informací, kvalitním poradenstvím a rovnými podmínkami pro produkty, které jsou považovány za produkty s podobnými vlastnostmi.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/596>

EU harmonizuje pravidla spotřebitelských úvěrů

Po letech vyjednávání se ministři členských států shodli na **nové úpravě poskytování spotřebitelských půjček v EU.**

Na rozdíl od současné právní úpravy, která vychází zejména ze směrnice č. 87/102/EHS o sblížení předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru, by do budoucna neměly platit pouze minimální společné požadavky, ale **podmínky spotřebitelského úvěrování by měly být zcela harmonizovány.**

Smyslem nové směrnice je zajištění vysoké úrovně ochrany drobných klientů v celé EU a **zefektivnění fungování jednotného vnitřního trhu** v této oblasti. Půjčky drobným klientům se totiž stále poskytují v národních hranicích a idea jediného evropského trhu se zde neprosadila.

Hlavní body směrnice:

Rozsah – půjčky v rozsahu 200 až 100 tisíc euro. Na hypotéky či úvěry na nákup cenných papírů se směrnice nevztahuje.

Informace před uzavřením smlouvy – každý poskytovatel spotřebitelských půjček bude muset potenciální klienty informovat o typu úvěru, celkové částce, splatnosti, úrokové sazbě, podmínkách výběru úrokové sazby, roční úrokové sazbě nákladů, varování týkající se vynechání splátek, apod.

Předčasné splátky – spotřebitel může půjčku kdykoliv předčasně splatit, poskytovateli za to patří náhrada 0,5 % z objemu půjčky, pokud do splatnosti je méně než jeden rok, resp. 1 % půjčky (do splatnosti více než rok). Členské státy mohou právo na kompenzaci omezit.

Odstoupení od smlouvy o úvěru – spotřebitel má 14 dní po uzavření smlouvy možnost od ní odstoupit bez udání důvodu.

Roční procentní sazba nákladů – jednotný vzoreček pro výpočet RPSN zahrnuje veškeré náklady na úvěr pro spotřebitele: úrok, poplatky, daně, apod.

Kromě toho směrnice definuje např. i **jednotnou podobu úvěrové smlouvy**. Pro vstup direktivy v platnost je zapotřebí formální schválení Radou EU a hlasování v parlamentu.

Je otázka, zda výhody této směrnice spotřebitelé využijí. V EU se dosud přeshraničně poskytuje ani ne 1 % spotřebitelských půjček. Náklady na obstarání informací a vyřízení úvěru z jiné členské země EU jsou totiž často vyšší než potenciální přínos ve formě získání výhodnějších podmínek.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/687>

PODNIKÁNÍ

EU odstraňuje zbytečnou legislativu

Iniciativa Evropské komise na snižování zbytečné administrativní zátěže má první výsledek. Ministři členských států odpovědní za konkurenceschopnost rozhodli **zrušit směrnici upravující jakost a rozměry surového dřeva** (č. 68/89/EHS). Směrnice přijatá v roce 1968 definovala standardy pro kvalitu surového dřeva v Evropské unii. Do budoucna si bude tuto oblast regulovat každá národní země podle svých pravidel.

Ministři též uzavřeli politickou dohodu s cílem **uvolnit regulaci velikosti balení zboží** s výjimkou vína a lihovin. V nejbližší budoucnosti by 27 národních pravidel standardizace balení a dvě evropské směrnice upravující tuto oblast měly být nahrazeny pouze jednou evropskou normou. Výše uvedené zjednodušení legislativy již podpořil i Evropský parlament.

Snaha Evropské komise na zjednodušení komunitární legislativy by se do budoucna měla zaměřit na obory typu **stavebnictví, podnikatelská statistika a životní prostředí**. Podle přijatého akčního plánu by do roku 2012 měla být zbytná administrativní zátěž evropských podnikatelů snížena o čtvrtinu.

Jedná se o krok správným směrem, ale Komise **musí ukázat více činů**, aby se zbavila své eurobyrokratické nálepky.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/688>

VNĚJŠÍ VZTAHY

EU a USA zjednoduší vzájemný obchod a cestování

Nejvýznamnějšími závěry summitu mezi vrcholnými představiteli EU a USA jsou **dohody obou stran o omezení překážek vzájemnému zahraničnímu obchodu a cestování**. Naopak se nepodařilo výrazně sblížit stanoviska na uvolňování světového obchodu a boj proti klimatickým změnám.

Patrně hlavním úspěchem je **podpis smlouvy o transatlantickém hospodářském partnerství**, jehož cílem je odstranit zbytečné obchodní bariéry a harmonizovat standardy v řadě oblastí od práv duševního vlastnictví, přes automobilový a farmaceutický průmysl až po chemický sektor.

Dohled naplňování jednotlivých položek dohody bude monitorovat tzv. **Transatlantická hospodářská rada**, která bude společně řízena místopředsedou Evropské komise Günterem Verheugenem a Allanem Hubbardem z úřadu amerického prezidenta.

Evropští a američtí představitelé rovněž **podepsali dohodu o otevřeném nebi**, která nahradí současné bilaterální smlouvy mezi USA a jednotlivými státy EU. Dohoda odstraní omezení na počet leteckých společností, které mohou provozovat transatlantické lety, a od konce března 2008 umožní všem evropským a americkým aerolinkám létat mezi všemi městy EU a Spojených států. V důsledku toho se očekává nárůst cestovního ruchu mezi oběma kontinenty.

http://www.eu2007.de/en/News/Press_Releases/April/0501BPAEUUSASummit.html

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Přísnější ochrana povrchových vod

Evropský parlament odsouhlasil **přísnější ochranu povrchových vod před znečištěním**, když přijal návrh směrnice zaměřené na čistotu povrchových vod. Ta následuje po směrnicích týkajících se vody ke koupání a podzemních vod, jež byly přijaty v minulých letech.

Česká vláda se rozhodla zažalovat Evropskou komisi za to, že nám zkrátila alokační plán povolenek na emise CO₂ pro období 2008 až 2012. Hlavním argumentem podání žaloby, kterou prosadil ministr průmyslu a obchodu Martin Říman, je negativní vliv zkrácení povolenek na domácí ekonomiku. Klíčové rozhodovací orgány EU se dohodly na podobě kontroverzního nařízení regulujícího poplatky za používání mobilních telefonů v zahraničí. Tak silnou regulaci spotřebitelských cen Evropa nezažila.

Komise původně navrhovala stanovit „normy environmentální kvality“ pro 41 nebezpečných látek, které se objevují v povrchových vodách, jako jsou řeky, jezera, rybníky a pobřežní vody. Jedná se zejména o pesticidy a těžké kovy. Tyto látky mohou ohrozit přežití ekosystémů a prostřednictvím potravního řetězce i zdraví lidí. Poslanci k navrhovanému seznamu připojili dalších 28 látek.

Poslanci po Komisi požadují, aby zhodnotila souvislost a účinnost všech existujících legislativních aktů, které mají přímý nebo nepřímý dopad na kvalitu vody.

Je pravděpodobné, že v blízkosti zdrojů znečištění nebude možné splnit okamžitě normy environmentální kvality. Návrh směrnice tedy počítá s „přechodnými oblastmi překračování“ blízkými zdrojům znečištění a prosazuje jejich postupné zmenšování.

Normy environmentální kvality by měly být podle EP dosaženy **nejpozději do roku 2015**. Vypouštění nebezpečných látek do povrchových vod by mělo přestat v roce 2025.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/064-6850-141-05-21-911-20070516IPR06752-21-05-2007-2007-false/default_cs.htm

ČR zažaluje Evropskou komisi kvůli emisnímu plánu 2008 až 2012

Vláda České republiky rozhodla, že **zažaluje Evropskou komisi k Evropskému soudnímu dvoru kvůli snížení přidělu povolenek na emise CO₂** pro roky 2008 až 2012. Vládní návrh alokačního plánu povolenek ve výši 102 milionů tun emisí ročně byl Komisí seškrtán na 86,8 milionu tun za rok, tedy o 15 %. Loni české podniky zahrnuté v systému obchodování s povolenkami vypustily do ovzduší 83,7 milionů tun CO₂ a nevyužily tak přidělené povolenky ve výši 97,6 milionů tun (roční kvóta v období 2005 až 2007).

Podle ministra průmyslu a obchodu Martina Římana ve svém rozhodnutí **Evropská komise podhodnotila růst české ekonomiky v letech 2009 a 2010**. Navíc při kalkulaci uhlíkové náročnosti tuzemského průmyslu byly započítány i emise vyprodukované domácnostmi a dopravními prostředky, ačkoliv se na ně povolenky nevztahují.

Vláda tak dala za pravdu ministru Římanovi, podle kterého by snížený objem povolenek podvázal tuzemskou ekonomiku. Neúspěšnou opozici představoval ministr životního prostředí Martin Bursík, podle kterého Římanův úřad v argumentaci **nadhodnotil budoucí množství vyvážené a doma spotřebované elektřiny**.

Pokud povolenky nebudou stačit na pokrytí skutečných emisí, znečišťovatelé si je budou muset dokoupit na trhu od těch subjektů, kterým zbyly.

Evropská komise označila rozhodnutí vlády za **legitimní, ale nešťastné** a je přesvědčena, že její rozhodnutí u Soudního dvora obstojí.

Evropská komise snížila povolenky 18 zemím z 21, jejichž národní alokační plány hodnotila. K Evropskému soudnímu dvoru se kromě České republiky **odvolalo i Slovensko** (snížení o 25 %), **Polsko** (-27 %) a uvažuje o ní **Maďarsko** (-12%).

Úspěšnost české ekonomiky rozhodně nestojí a nepadá s verzí alokačního plánu přijatého Komisí. Když už s bruselskou exekutivou vstupovat do sporů, je lepší tlačit na větší liberalizaci trhu služeb, reformu neefektivní zemědělské politiky, prosazování volného pohybu osob či odstraňování zbytečných byrokratických norem.

<http://www.mpo.cz/zprava30854.html>

Povolenky na emise CO₂

INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

Orgány EU se dohodly na regulaci poplatků za roaming

Zástupci Evropského parlamentu a německého předsednictví, zastupujícího Radu EU, našli kompromisní řešení a **dohodli se na podmínkách regulace telefonování z mobilních telefonů ze zahraničí (tzv. roaming)**.

Důvodem této iniciativy Evropské komise jsou **údajně neúměrné zisky poskytovatelů** mobilních telefonních služeb, když příjmy z roamingu jsou podle Komise pětikrát vyšší než na něj vynaložené náklady.

Regulace spočívá ve stanovení maximálních poplatků za příchozí hovory v zahraničí, za volání ze zahraničí domů a velkoobchodní ceny, které si mezi sebou účtují mobilní operátoři za propojení sítí. Ty by měly v **průběhu tří let postupně klesat**. Po třech letech regulace skončí.

Regulace poplatků za roaming - Eurotarif

	Roaming - odchozí hovor	Roaming - příchozí hovor	Velkoobchodní cena
2007	49 eurocentů	24 eurocentů	30 eurocentů
2008	46 eurocentů	22 eurocentů	28 eurocentů
2009	43 eurocentů	19 eurocentů	26 eurocentů

Od vstupu nařízení v platnost budou mít zákazníci tříměsíční období, během kterého se rozhodnou, zda zůstanou u současného neregulovaného tarifu nebo **přejdou na tento tzv. Eurotarif**. Pokud se zákazník do stanovené lhůty nerozhodne, bude pro něj automaticky platit Eurotarif.

Návrh nařízení vycházejícího z přijatého kompromisu již schválil Evropský parlament, pro vstup v platnost je zapotřebí souhlasu Rady, což se všeobecně očekává. Nařízení **začne platit ihned po jeho zveřejnění v Oficiálním věstníku EU**.

Držíme se názoru, že **cenová regulace je příliš silný nástroj, který by se měl používat pouze v ojedinělých případech zřetelného selhávání trhu**. Toho v případě přeshraničních telefonních služeb svědky nejsme. V dlouhodobém horizontu přinese tato regulace zaostávání evropského telekomunikačního průmyslu. Nejlepším lékem na snižování cen je otevírání trhu dalším telekomunikačním společnostem, zintenzivnění konkurence či zvyšování transparentnosti.

V minulosti zatím nikdy nebylo přikročeno k regulaci maloobchodních cen na takto relativně konkurenčních trzích. Toto **rozhodnutí považujeme za nebezpečný precedent**, když do budoucna nelze vyloučit snahu eurobyrokratů aplikovat jejich představy o stanovování „správnějších cen“ i v jiných oblastech.

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/058-6650-136-05-20-909-20070514IPR06645-16-05-2007-2007-false/default_en.htm

Směrnice o audiovizuálních mediálních službách bez hranic před schválením

Po rok a půl dlouhém legislativním procesu bylo dosaženo politické dohody o nové směrnici o audiovizuálních mediálních službách bez hranic, která novelizuje dřívější směrnici televize bez hranic. Evropský parlament i Rada se shodly na hlavních cílech původního návrhu Komise **na modernizaci pravidel pro odvětví audiovizuálních služeb**.

Směrnice poskytne **ucelený právní rámec vztahující se na všechny audiovizuální mediální služby** (nejen televizní), méně podrobnou a pružnější regulaci a modernější pravidla pro televizní reklamu. To přinese do televizního vysílání větší konkurenci.

Princip země původu zůstane zachován. Díky němu zůstane členským státům možnost přijmout závazná opatření proti provozovatelům televizního vysílání z ostatních členských států, kteří obcházejí vnitrostátní předpisy cílové země.

Nová směrnice rovněž potvrzuje **klíčové evropské hodnoty**: ochranu nezletilých, podporu evropské tvorby a nezávislé audiovizuální produkce a zákaz pořadů podněcujících náboženskou nebo rasovou nesnášenlivost.

I podle nových pravidel může **reklama zabrat maximálně 12 minut na hodinu vysílání**. Filmy a zpravodajské pořady ale budou moci být přerušováni reklamou každých 30 minut

namísto současných 45 minut. U ostatních pořadů je rozmístění reklamy volné. Směrnice také poprvé umožňuje televizím nový druh reklamy – tzv. product placement.

Po očekávaném schválení Radou i Parlamentem do konce roku 2007 budou mít členské státy dva roky na její převedení do národní legislativy.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/706>

REGIONÁLNÍ POLITIKA

Zpráva Komise dokazuje pokrok v konvergenci

Politika soudržnosti **prokazatelně pomohla rozvoji regionů Evropské unie**, v příštích letech však bude čelit některým novým výzvám. To jsou hlavní závěry již 4. zprávy Evropské komise o hospodářské a sociální soudržnosti.

Zpráva poprvé uvádí hospodářskou, sociální a územní situaci rozšířené Unie o 27 členských státech a 268 regionech. Obsahuje **ekonomickou analýzu postavení regionů**. Součástí je první posouzení dopadu evropské politiky soudržnosti v programovém období 2000–2006, jakož i hodnocení přípravy na nové období 2007–2013.

Hlavní body zprávy:

- Hospodářská, sociální a územní situace a tendence v EU:** rozdíly v příjmech a zaměstnanosti v jednotlivých členských státech a regionech se v minulém desetiletí zmenšily. Stále je však třeba vyrovnat velké rozdíly mezi nejchudšími regiony a zbytkem, což si vyžádá dlouhodobé úsilí.
- Dopad politiky soudržnosti** – evropské programy soudržnosti přímo pomohly podpořit regionální konvergenci a zaměstnanost. Mezi lety 2000 a 2006 se díky této politice zvýšil HDP o 2,8 % v Řecku a o 2 % v Portugalsku. Podle odhadů pomůže v letech 2007–2013 zvýšit HDP v Litvě, Lotyšsku a České republice o 8,5 %, v Polsku cca o 5,5 % a v Řecku cca o 3,5 %. Politika spolufinancuje vzdělávání 9 milionů lidí ročně, také díky tomu bylo mezi lety 2000 a 2005 v šesti zemích vytvořeno více než 450 000 pracovních míst.
- Vnitrostátní politiky a soudržnost** – veřejné investice v minulých letech klesaly, neboť rozpočty musí čelit důsledkům stárnutí populace a dopadům hospodářských reforem. V roce 1993 vzrostly veřejné investice přibližně na 2,9 % HDP. O dvanáct let později poklesly na 2,4 % HDP. Ve stejné době se rozhodování o veřejných investicích a jejich řízení přesouvalo na regionální a místní úroveň.
- Politiky Společenství a soudržnost** – různé politiky (výzkum, vývoj a inovace, zemědělství, hospodářská soutěž a státní podpora) mohou zvýšit účinek politiky soudržnosti, a to například viditelným zohledněním hospodářských, sociálních a územních okolností.

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/721>

Dalším příspěvkem v debatě o budoucím institucionálním uspořádání EU se stala řeč nizozemského premiéra v Evropském parlamentu. Jan Peter Balkenende chce, aby nová smlouva neměla v názvu slovo ústava, posílila pravomoci národních parlamentů, rozšířila hlasování kvalifikovanou většinou, ale v klíčových oblastech zachovala právo veta. Evropská komise předložila návrh tří nařízení s cílem dosáhnout férovější konkurence na trzích železniční dopravy.

2. KVĚTNA

Seznam projektů financovaných programem Trans-evropské energetické sítě (TEN-E) za období 1995-2006:

http://ec.europa.eu/ten/energy/studies/index_en.htm

3. KVĚTNA

Jaké jsou dopady rozšíření EU po třech letech:

http://ec.europa.eu/enlargement/5th_enlargement/index_en.htm

Komise přijala předběžný návrh rozpočtu na rok 2008:

http://ec.europa.eu/budget/budget_detail/next_year_en.htm

4. KVĚTNA

Evropští badatelé brojí proti dětské obezitě:

http://ec.europa.eu/research/infocentre/article_en.cfm?id=/research/headlines/news/article_07_05_03_en.html&item=Infocentre&artid=3974

Roční výkaz a report Eurozóny z dílny DG ECFIN:

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2007/euro_area2007_en.htm

7. KVĚTNA

Evropští poslanci odhlasovali sjednocení boje proti padělatelství a softwarovému pirátství:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/057-6278-122-05-18-909-20070504STO06277-2007-02-05-2007/default_cs.htm

Aktualizovaná roční databáze makro-ekonomických údajů AMECO:

http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/annual_macro_economic_database/ameco_en.htm

Komise předkládá ambiciózní plán na ochranu mořského ekosystému a trhu s rybami v Jižním Pacifiku:

http://ec.europa.eu/fisheries/press_corner/press_releases/com07_31_en.htm

8. KVĚTNA

Šance tureckého přistoupení k EU - Chorvatsko jako příklad:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/030-6370-127-05-19-903-20070507IPR06355-07-05-2007-2007-false/default_en.htm

Nizozemí je první členskou zemí, kde je možné pojistit čerpání z fondů EU:

http://ec.europa.eu/budget/other_main/press_releases_en.htm

9. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/ecofin/&filename=94033.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/agricult/&filename=94008.pdf

10. KVĚTNA

Severoatlantické přístavy přestanou obchodovat s nelegálními rybími produkty:

http://ec.europa.eu/fisheries/press_corner/press_releases/com07_35_en.htm

Doporučení Evropského hospodářského a sociálního výboru k otázkám ochrany zvířat:

<http://eesc.europa.eu/activities/press/cp/docs/2007/communique-presse-eesc-036-2007-en.doc>

11. KVĚTNA

EP podpořil nová pravidla pro oblast veřejné dopravy:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/062-6471-129-05-19-910-20070507IPR06402-09-05-2007-2007-false/default_cs.htm

Návrhy Komise k rozpočtu na rok 2008:

http://ec.europa.eu/budget/documents/annual_budgets_reports_accounts_en.htm#budget_2008

Spuštěn nový webový portál k technologii zvyšující ochranu soukromí (PETs):

http://ec.europa.eu/information_society/activities/privtech/index_en.htm

14. KVĚTNA

Aktualizované ceny ropy a ropných produktů:

http://ec.europa.eu/energy/oil/bulletin/2007_en.htm

15. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/gena/&filename=94116.pdf

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/loadDocument.ASP?cmsID=221&LANG=en&directory=en/gena/&fileName=94115.pdf

Zpráva o regulaci přeshraničního obchodování s elektřinou: http://ec.europa.eu/energy/electricity/report_2006/index_en.htm

16. KVĚTNA

Bulhaři poprvé zvolili své europoslance:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/011-6601-140-05-20-902-20070514STO06593-2007-20-05-2007/default_cs.htm

Konvergenční zpráva ECB 2007:

<http://www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070516.cs.html>

Doporučení Komise k odstranění nadměrných deficitů Německa, Řecka a Malty:

http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/edp_list_en.htm

18. KVĚTNA

Galileo na rozcestí - provádění evropských satelitních rádiových programů (GNSS): http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/galileo/documents/official_en.htm

„Euro je v bezpečí“: Zpráva ECB z První mezinárodní konference na ochranu Eura proti padělení:

http://www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070516_1.en.html

21. KVĚTNA

Seznam partnerství v rámci programu Erasmus Mundus:

http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/projects3_en.html

Výsledky veřejné konzultace ke zdravotním službám:

http://ec.europa.eu/health/ph_overview/co_operation/mobility/results_open_consultation_en.htm

22. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/intm/&filename=94164.pdf

Zpráva Komise o státní pomoci pro uhelný průmysl:

http://ec.europa.eu/dgs/energy_transport/state_aid/energy_en.htm

23. KVĚTNA

Debata v Evropském parlamentu o budoucnosti evropské ústavní smlouvy:

http://www.europarl.europa.eu/news/public/story_page/002-6823-344-12-50-901-20070521STO06816-2007-10-12-2007/default_cs.htm

Komerční železniční doprava - Komise chce férovou konkurenci a zajistit účinný a jednoduchý systém kontrol:

http://ec.europa.eu/transport/road/legislation/index_en.htm

24. KVĚTNA

Nizozemský premiér Balkenende v Europarlamentu: Potřebujeme novou smlouvu a demokratičtější Unii:

http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/002-6870-141-05-21-901-20070516IPR06773-21-05-2007-2007-false/default_cs.htm

Statistika Eurostatu - předběžné informace o přílivu přímých zahraničních investic (PZI) do zemí EU:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2007_MONTH_05/2-24052007-EN-AP.PDF

Přiliv PZI v roce 2006 v miliardách euro

UK	110,9	Dánsko	5,6
Lucembursko	77,3	ČR	4,8
Francie	58,0	Bulharsko	4,1
Německo	34,2	Nizozemí	3,5
Itálie	29,9	Finsko	3,0
Španělsko	16,0	Litva	1,4
Polsko	11,0	Estonsko	1,3
Irsko	10,3	Lotyšsko	1,3
Rumunsko	9,2	Malta	1,3
Maďarsko	8,4	Slovinsko	0,3
Portugalsko	5,8	Rakousko	0,2

Zdroj: Eurostat, pro ostatní členské státy nejsou data k dispozici

25. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k záležitostem vzdělávání, mládeže a kultury:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/educ/&filename=94275.pdf

Zápis ze zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/intm/&filename=94184.pdf

29. KVĚTNA

Zpráva ECB ke změně kritérií vztahujících se na aktiva způsobilá k zajištění úvěrových operací Eurosystemu:

http://www.ecb.eu/press/pr/date/2007/html/pr070525_3.cs.html

30. KVĚTNA

Rada pro spolupráci EU a zemí ACP (region Afriky, Karibské a Pacifické oblasti) projednala dohodu o hospodářském partnerství:

http://ec.europa.eu/trade/issues/bilateral/regions/acp/pr250507_en.htm

Potvrzené případy nákazy virem ptačí chřipky od roku 1997, členěné podle typu:

http://ec.europa.eu/health/ph_threats/com/Influenza/avian_influenza_human_en.htm

31. KVĚTNA

Zápis ze zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a ochraně spotřebitelů:

http://www.consilium.europa.eu/cms3_applications/applications/newsroom/LoadDocument.asp?directory=en/lsa/&filename=94394.pdf

Výroční zprávy jednotlivých Generálních ředitelství Evropské komise za rok 2006:

http://ec.europa.eu/atwork/synthesis/aar/index_en.htm

Rozvoj venkova je v současném programovacím období 2007 až 2013 financován prostřednictvím samostatného Programu rozvoje venkova, stojícího mimo operační programy. Ten český byl navíc vedle švédského schválen jako první v celé Unii. Skládá se ze čtyř prioritních os a na celé sedmileté období počítá s rozpočtem 3,615 miliard euro. První kolo příjmu žádostí o dotace z programu bude vypsáno již v červenci a mezi zájemce bude rozděleno 2,3 miliardy korun.

ČESKÝ PROGRAM ROZVOJE VENKOVA BYL SCHVÁLEN

Výbor pro rozvoj venkova Evropské komise schválil Program rozvoje venkova ČR. Spolu se Švédskem jsme tak první členskou zemí, která získala souhlas se spuštěním programu. V období 2007 až 2013 budou z programu financovány rozvojové projekty na českém venkově v **objemu 3,615 miliard eur**.

Hlavním posláním programu je **rozvoj venkovského prostoru ČR na bázi trvale udržitelného rozvoje**, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření.

Program rozvoje venkova je realizován prostřednictvím **čtyř prioritních os** a jejich priorit:

Osa I: Zlepšení konkurencesch. zemědělství a lesnictví

- Modernizace, inovace a kvalita** – vytvoření silného zemědělsko-potravinářského odvětví, modernizace zemědělských firem zavádění inovací a zvýšení kvality produktů.
- Přenos znalostí** – vytvoření dynamického zemědělsko-potravinářského prostředí, rozšíření vzdělávání a poradenství a snížení věkového průměru pracovníků v zemědělství.

Osa II: Zlepšování životního prostředí a krajiny

- Biologická rozmanitost**, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů – podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti, podpora zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny.
- Ochrana vody a půdy** – ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu.
- Zmírňování klimatických změn** – podpora využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE) prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možností jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa.

Osa III: Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- Tvorba pracovních příležitostí** a podpora využívání OZE – tvorba pracovních míst a zajištění vyšší příjmové úrovně obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit a podporou venkovské turistiky, zvyšování využití OZE.
- Podmínky růstu a kvalita života na venkově** – zlepšení vybavení a vzhledu vesnic a veřejných prostranství, posílení sounáležitosti obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova, zabezpečení rozvoje venkovské infrastruktury s cílem rozvoje podnikání a zlepšení ŽP venkovských sídel.
- Vzdělávání** – podpora vyšší úrovně vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšení používání informačních a komunikačních technologií.

Osa IV: Leader

- Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova** – realizuje místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství s cílem zlepšit kvalitu života, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova.

První kolo příjmu žádostí o dotace z Programu rozvoje venkova, ve kterém bude **rozděleno 2,3 miliardy korun**, bude otevřeno v červenci. Zemědělci a ostatní oprávněné subjekty mohou žádat o příspěvek na:

- modernizaci zemědělských podniků** (opatření I.1.1),
- zahájení činnosti mladých zemědělců** (opatření I.3.2)
- diversifikaci činností nezemědělské povahy** (opatření III.1.1) – například projekty v oblasti OZE: bioplynové stanice, kotelny spalující biomasu, výroba peletek, apod.

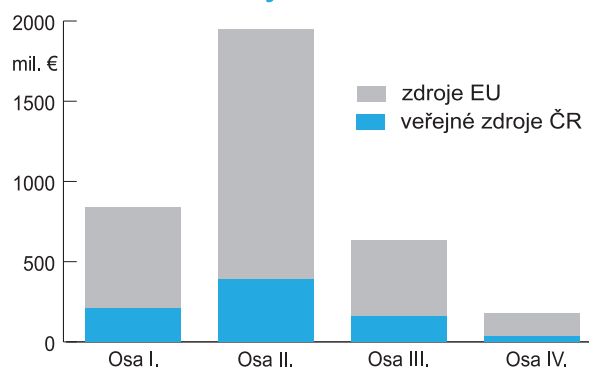
Další kola budou vyhlášena s **tříměsíčním odstupem**. Přesná prováděcí pravidla budou schválena začátkem června.

Schválení programu ukazuje, že **když se chce, všechno jde**. Také ministerstvo zemědělství se muselo potýkat s povolební vládní krizí a výměnou na postu ministra, přesto je český **Program rozvoje venkova jako první v EU schválen** (vedle švédského). Zcela opačná situace panuje u operačních programů (OP), které vyjednává ministerstvo pro místní rozvoj. Zde naopak byly potřebné dokumenty do Bruselu poslány mezi posledními a začátkem června základní dokument Národní strategický referenční rámec ani žádný OP nebyly schváleny.

<http://www.europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/07/700>

<http://www.mze.cz/Index.aspx?ids=2930&ch=270&typ=1&val=38782>

Program rozvoje venkova ČR na roky 2007-2013

Zdroj: MZ ČR,

pozn.: v grafu není zahrnuta Technická pomoc ve výši 18 mil. euro

V měsíci červnu se budou konat zasedání řady klíčových orgánů EU. Na pořadu Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím bude kontroverzní nařízení regulující poplatky za roaming v EU, Rada EU k zemědělství a rybolovu se bude zabývat několika nařízeními, které upravují rybolovnou politiku. Nejdůležitější událostí však bude červnové zasedání Evropské rady v Bruselu. Hlavním předmětem jednání bude hledání kompromisu k obsahu a formě nové smlouvy definující budoucí fungování Evropské unie.

Zasedání klíčových institucí EU

1.-3.6.2007	Essen, Německo
- Neformální setkání ministrů životního prostředí	
5.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)	
6.-8.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím	
11.-12.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU zemědělství a rybolovu	
12.-13.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra	
18.-19.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem	
19.-20.6.2007	Štrasburk, Francie
- Plenární zasedání Evropského parlamentu	
21.-22.6.2007	Brusel, Belgie
- Zasedání Evropské rady	
25.-26.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU pro konkurenceschopnost	
28.-29.6.2007	Lucemburk, Lucembursko
- Zasedání Rady EU k životnímu prostředí	

Veřejné konzultace k legislativě EU

Téma veřejné konzultace	Vypisovatel	Uzávěrka
Udržitelný a konkurenceschopný evropský turismus	DG ENTR	14.6.2007
Zdravotní upozornění na potravinách	EFSA	17.6.2007
Reforma režimu podpory pěstování bavlny v EU	DG AGRI	22.6.2007
Opatření Evropské komise při fúzi podniků	DG COMP	29.6.2007
Snižování emisí CO ₂ z automobilů	DG ENV	30.6.2007
Revize legislativy k bezpečnosti hraček	DG MARKT	30.6.2007

Pozn.: DG = Generální ředitelství Evropské komise; pro bližší informace o vyhlášených konzultacích nás prosím kontaktujte

Evropa představuje region, který je v celosvětovém srovnání turisticky nejnavštěvovanějším: ve skutečnosti šest členských zemí EU se nachází v první světové desítce destinací pro dovolenkové návštěvníky. Není překvapující, že tento sektor je velmi důležitý pro celou evropskou ekonomiku a že přístupy a formy podpory a motivace těchto aktivit se rozvíjejí i na úrovni EU.

AKTUÁLNÍ VÝZVY TURISTICKÉHO PRŮMYSLU V EU

Cestovní ruch je dynamickým a rostoucím odvětvím, jehož obrat běžně roste v horizontu několika po sobě jdoucích čtyřletých období přibližně o čtvrtinu (tento jev lze pozorovat již od konce 90. let). V roce 2005 uskutečnili zahraniční turisté v evropských destinacích přibližně 900 milionů přenocování.

Hlavním typem podniku v cestovním ruchu jsou malé a střední podniky; jejich podíl na unijním HDP činí přibližně 4 %. V přibližně dvou milionech podniků jsou zaměstnána asi 4 % celkové pracovní síly EU (reprezentující přibližně 8 milionů pracovních míst). Když vezmeme v úvahu sekundární a vyvolané efekty vůči dalším sektorům, příspěvek turismu unijnímu HDP je odhadován až na 15 % a zajišťuje zaměstnanost pro rovněž přibližně 15 % pracovní síly EU (zhruba 30 milionů pracovníků).

Řečí čísel patří Česká republika k turisticky velmi silným zemím; některé výše zmíněné kvalitativní charakteristiky, jež je možné shrnout pod slovem pohostinnost, jsou však u nás stále (na rozdíl například od Rakouska) rozvinuty zcela nedostatečně.

Kvalitativní proměna turismu vedla i Komisi ve spolupráci s aktéry v oblasti cestovního ruchu (přímými poskytovateli služeb, jejich dodavateli, ale i konečnými zákazníky) ke zpracování aktuální Agendy EU pro cestovní ruch. Nový politický přístup je rozvíjen s ohledem na vazby aktivit cestovního ruchu k současným ekonomickým a podnikatelským trendům v EU zaměřeným na rozvoj konkurenceschopnosti a růst.

Hlavní témata turismu v EU

Lze konstatovat, že naznačené okolnosti se promítly v současné době do formování následujících činností a oblastí, které jsou z pohledu naplnění výše zmíněných výzev budoucnosti turismu v EU považovány za klíčové.

Hlavní oblasti zájmu:

1. Excelentní turistické destinace v EU
2. Udržitelnost a konkurenceschopnost
3. Turistické satelitní účty
4. Sociální turismus
5. Dostupný turismus
6. Kvalita turistických produktů
7. Kulturní turistika

Cestovní ruch a nová Lisabonská strategie

Když došlo na počátku roku 2005 k aktualizaci Lisabonské strategie, řada závěrů se přímo dotkla i cestovního ruchu.

Cestovní ruch představuje těžko exaktně vymezitelné, průřezové odvětví, v němž dochází ke koncentraci řady služeb a aktivit, prolínání množství činností, s přímým propojením na dopravu, výstavbu a stavebnictví, maloobchodní služby a mnoho dalších odvětví, jejichž produkty v souhrnu vytvářejí to, co je chápáno jako komplexní nabídka služeb cestovního ruchu.

Díky těmto charakteristikám je turismus nejen odvětvím, které dynamicky roste, ale rovněž jeho schopnost vytváření pracovních příležitostí je v porovnání s jinými aktivitami výrazně nadprůměrná. Typickým charakteristickým rysem zaměstnanosti v turismu je flexibilita, je zde zaměstnáno velké množství žen, věková struktura je velmi mladá, práci v cestovním ruchu nacházejí i lidé s nižší kvalifikací.

Turismus má v současnosti mimořádně silný dopad na regionální a lokální rozvoj. Infrastruktura vytvořená pro účely cestovního ruchu je silný podpůrný faktor místního rozvoje ve smyslu ekonomickém, podnikatelském i společenském. Zejména v oblastech, které procházejí fází úpadku průmyslového či venkovského rozvoje, turismus je mnohdy jedinou aktivitou schopnou ekonomicky a sociálně danou lokalitu povznést.

Tématem současného turismu se tak stává i potřeba jeho udržitelnosti. Tato spočívá nejenom ve schopnosti využívat ekologičtější, kvalitnější, klientsky vstřícnější postupy a politiky. Je důležitá i z pohledu ochrany a zajištění kulturního, přírodního, duchovního dědictví, v preferenci místních zvyků, tradic, gastronomie, řemesel, biologické diversity.

Aktuální výzvy turismu EU počátkem 21. století

Prvním patrně nejviditelnějším parametrem, jež doznal a dozná největších změn na straně poptávky po turistických službách, je měnící se demografická struktura obyvatelstva EU. Počet osob starších 65 let viditelně narůstá absolutně i v relaci k celkovému věkovému složení; zdravý životní styl a viditelně vyšší kupní síla činí z této společenské skupiny mimořádně zajímavou klientelu, s jejíž pomocí lze překonávat sezónnost.

Změna životního stylu se projevuje i v tom, že viditelně rostoucí poptávka po turistických službách je registrována i ve věkové skupině osob starších padesáti let.

Dané trendy dále povedou k posílení specializací nabídky turistického průmyslu; tzv. zdravotní cestovní ruch a specifický cestovní ruch primárně zaměřený na poznání kulturního a přírodního dědictví toho bude zjevným důkazem.

Druhým velmi podstatným parametrem je vnější konkurence, vyvolaná globalizací, stíráním hranic mezi jednotlivými teritorii světa a ohromným technologickým pokrokem. Přestože EU představuje stále poměrně spolehlivě nejnavštěvovanější oblast na světě, sami Evropané stále častěji vyražejí vyhledávat turistické zkušenosti a celkový nárůst počtu turistů v EU roste pomaleji než v mimoevropských destinacích.

Třetím klíčovým parametrem jsou okolnosti prostředí, za kterých se cestovní ruch uskutečňuje. Turisté zkrátka dominantně vyhledávají oblasti, v nichž je dosažena určitá hospodářská, sociální a ekologická úroveň, jež je udržitelná delší dobu a vytváří tak jistotu nejen zajímavé, ale i bezpečné a stabilní destinace. Některé formy turismu – zejména pak masový

Téma

turismus – se tak v jistém ohledu mohou stát ohrožením jiných, specializovaných, alternativních forem turismu.

Partnerství aktérů cestovního ruchu

S rostoucí nabídkou a rozvojem specializovaných turistických odvětví narůstá potřeba partnerství mezi jednotlivými účastníky turistických aktivit jak na straně nabídky, tak i poptávky. To se týká nejen přímých poskytovatelů těchto služeb, ale i jejich přímých dodavatelů, obchodních partnerů, ale i zástupců nejrozličnějších skupin klientů. Součástí tohoto dialogu by měly být i subjekty, ovlivňující turismus nepřímo – především zástupci státních či veřejných institucí, stavovských a podnikatelských asociací a sdružení či neziskových organizací aktivních v podmínkách cestovního ruchu.

Aktualizace koncepce politiky cestovního ruchu v podmínkách EU

S ohledem na výše zmíněné tendence se Evropská komise snaží o vymezení aktuální koncepce cestovního ruchu pro nadcházející období. Jejím hlavním posláním je zdokonalení konkurenceschopnosti odvětví turistického průmyslu v EU a vytvoření více kvalitativně náročných pracovních příležitostí na základě udržitelného rozvoje.

Jako hlavní nástroj pro naplnění tohoto poslání volí Evropská komise koordinační a komunikační aktivity mezi jí samotnou a odpovídajícími národními orgány a institucemi (u nás MMR).

Nástroje právní úpravy cestovního ruchu

Pozice cestovního ruchu je z hlediska právní úpravy do jisté míry znevýhodněna proto, že cestovní ruch není vymezen jako plnohodnotné ekonomické odvětví (například v OKEČ); rovněž v rámci specificky vymezených politik EU hraje cestovní ruch jenom sekundární roli. Z toho důvodu je velmi nutné při přijímání nové legislativy zaujímat integrovaný přístup.

Druhou cestou ke zlepšení právního rámce cestovního ruchu na úrovni EU je jeho zjednodušení. Jsou již vytipovány směrnice, jichž se proces zjednodušení bude týkat (například Směrnice o souhrnných službách v oblasti cestovního ruchu nebo Směrnice o užívání nemovitostí ve vymezeném čase).

Koordinace politiky cestovního ruchu v EU

Cestovní ruch je aktivitou, jež je předmětem koordinované politiky v rámci EU. Podpůrné aktivity ve prospěch rozvoje cestovního ruchu se na úrovni Evropské komise uskutečňují na úrovni jejího Generálního ředitelství pro podnikání.

Evropská komise navíc zamýšlí každý rok vymežit iniciativy, které mohou ovlivnit cestovní ruch a jež budou sloužit i jako model pro financování činností v cestovním ruchu jak ze strukturálních fondů EU, tak i z přímých komunitárních grantů, vypisovaných přímo Generálním ředitelstvím pro podnikání.

Význam těchto iniciativ by měl být zesílen i tím, že jejich příprava by měla odrážet názory a pozitivní zkušenosti aktérů cestovního ruchu v jednotlivých zemích; mohou být tak vnímány jako transfer know-how a best practices.

Jednou z připravovaných iniciativ je i připravovaná Zelená kniha o námořních záležitostech, v níž jsou popsány okolnosti rozvoje pobřežního a mořského cestovního ruchu.

Využívání dostupných evropských finančních nástrojů

Cestovní ruch byl jednou z ekonomických aktivit, které jednoznačně prospívalo využívání finančních nástrojů EU. I pro období 2007 – 2013 budou dominantně strukturální fondy, ale i další nástroje, podporovat rozvoj podnikatelských subjektů, služeb a infrastruktury v oblasti cestovního ruchu.

Evropská komise předpokládá, že cestovní ruch bude podporován především z prostředků Evropského fondu pro regionální rozvoj, kde budou podporovány modely udržitelnosti cestovního ruchu ve prospěch rozvoje kulturního a přírodního dědictví, rozvoje infrastruktury cestovního ruchu, zlepšení dostupnosti a mobility, podpory informačních a komunikačních technologií, inovativních malých a středních podniků v cestovním ruchu, rozvoje obchodních sítí, asociací, klastrů a dalších forem uskupení, rozvoj služeb vyšší kvality s vyšší přidanou hodnotou, společných regionálních, přeshraničních a nadnárodních turistických strategií a výměny zkušeností.

Podpora nezbytné infrastruktury dopravního a environmentálního charakteru pak bude rovněž zajištěna na základě využívání Kohezního fondu. Navíc, s ohledem na potenciál cestovního ruchu v oblasti zaměstnanosti, bude hrát významnou roli při její podpoře i Evropský sociální fond.

Omezený rozsah prostředků se týká podpory zakládání nových podniků, především mikropodniků v cestovním ruchu.

Navrhovaná struktura podpory cestovního ruchu v rámci Operačních programů v České republice

- Dominantní nástroj: 7 Regionálních operačních programů – ROP: jediná podnikatelská aktivita explicitně vymezená, která je obsažena v ROP, je cestovní ruch; v některých ROP samostatná prioritní osa, v jiných prioritní předmět podpory.
- Na území hl. m. Prahy analogicky: OP Praha Konkurenceschopnost; nicméně celková alokace pro tento účel je podstatně menší v porovnání s ROP.
- Integrovaný operační program (IOP) se zaměří na plošnou podporu cestovního ruchu pro Českou republiku jako celek (bez sledování úzce regionálního aspektu).
- Operační programy v rámci cíle Evropské územní spolupráce: významné zejména pro účely partnerství a výměny zkušeností (i o cestovním ruchu) na úrovni především veřejných subjektů – krajů, měst a obcí.
- Podpora sekundárních aktivit spojených s cestovním ruchem a jeho infrastrukturou nebo rozvojem lidských zdrojů pro cestovní ruch: především OP Doprava, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost.

V rámci finanční perspektivy 2007-13 došlo k razantní změně v podobě oddělení strukturálních operací (financovaných ze Strukturálních a Kohezního fondu) a operací podporujících rozvoj zemědělství a venkova. Venkovské oblasti se z pohledu cestovního ruchu stávají stále přitažlivější destinací a venkovský cestovní ruch se stal projevem diverzifikace nejen venkovského hospodářství, ale cestovního ruchu jako takového.

Z pohledu cestovního ruchu a k němu přímo či nepřímo vztažených aktivit financovaných z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova přicházejí v úvahu například:

- zdokonalování kvality zemědělské výroby a zemědělských výrobků (použitelných jako lokální nabídka turistům),
- zlepšování životního prostředí a krajiny,
- turistické aktivity jako součást procesu diverzifikace venkovského hospodářství, studie a
- investice spojené s udržováním, obnovou a zlepšováním stavu kulturního dědictví.

Formy podpory mimo operace z operačních programů:

- Program rozvoje venkova;
- Přímé komunitární granty: především například Destinations of Excellence, 7. rámcový program pro výzkum a vývoj, projekty zaměřené na vzdělání a kulturu, případně zaměstnanost a sociální záležitosti.

Z přímých komunitárních grantů stojí na prvním místě zřejmě specifický předmět podpory DG Enterprise pro námi mapovanou oblast – Destinations of Excellence. Sedmý rámcový program pro výzkum a vývoj může představovat podpůrný zdroj například pro projekty aplikující informační a komunikační technologie, ale i rozvíjející kulturní dědictví a poznatky o něm apod. Inspirováním mezi vzdělávacími programy pak může být

program Leonardo da Vinci, podporující mobilitu mladých lidí v oblasti celoživotního vzdělávání a profesního tréninku.

Udržitelnost cestovního ruchu

Pod pojmem udržitelnost cestovního ruchu si lze představit dva – oba stejně důležité – rozměry. Ten první z nich hovoří o udržitelnosti cestovního ruchu z pohledu vybilancovaného vztahu mezi jeho ekonomicko-podnikatelským, sociálním a environmentálním aspektem. Zhoršení životního prostředí či masový turismus může odrazovat návštěvníky příslušné oblasti od aktivit venkovské turistiky.

Udržitelnost v užším slova smyslu se pak týká zajištění dostatečného množství zájemců a klientů v oblasti služeb cestovního ruchu v průběhu roku a spíše se týká požadavku překonání sezónních limitů.

Evropská komise i pro účely zajištění vhodných nástrojů udržitelnosti cestovního ruchu vypracovala prováděcí dokument Agenda 21 pro cestovní ruch. V oblasti udržitelnosti cestovního ruchu tento dokument doporučuje:

- určení národních i celounijních opatření na podporu malých a středních podniků v oblasti cestovního ruchu a vytvořit efektivní systém poznatků a nejlepších postupů a zkušeností v jeho jednotlivých oblastech;
- zhodnocení hospodářského dopadu lepší dostupnosti v odvětví cestovního ruchu na hospodářský růst a zaměstnanost, obchodní příležitosti pro malé a střední podniky, kvalitu služeb a konkurenceschopnost;
- zjednodušení systému „Best practices“ v oblasti masového cestovního ruchu „pro všechny“;
- publikování příručky zaměřené na specifické vzdělávání v oblasti cestovního ruchu s cílem podpory rozvoje znalostí;
- analýzy trendů v zaměstnanosti v odvětvích pobřežního a mořského cestovního ruchu (viz výše Zelená kniha);
- vypracování úřední statistiky a studie s cílem zhodnocení předpokládaných důsledků elektronického podnikání na odvětví cestovního ruchu;
- zesílení využitelnosti informací o cestovním ruchu a sledování klíčových trendů, jimiž cestovní ruch prochází;
- zvýšení propagační a marketingové aktivity, zaměřené na zvýšení atraktivnosti turistické destinace EU jako celku.

Závěrem

Komplikovaná struktura a heterogenost cestovního ruchu vyžaduje pečlivou součinnost všech aktérů, kteří do jednotlivých fází turistického cyklu vstupují. EU v tomto ohledu bude vždy sehrávat spíše roli koordinační, inspirační a v některých ohledech akcelerační. Břemeno zodpovědnosti však zůstane na členských státech a jejich regionech, jak se v tomto mimořádně konkurenčním prostředí budou schopny prosadit. EU na tomto poli nabízí nejen sdílení jistých zkušeností a možné vodítko kudy dál, ale i ne zcela zanedbatelné finanční zdroje.

Je-li zaměřením hlavního tématu tohoto čísla Měsíčníku EU aktualit turismus a cestovní ruch a je-li v něm EU označena za vůdčí turistickou destinaci světa, je tomu tak díky několika přeborníkům v cestovním ruchu, mezi nimiž zaujímá čestné místo i Španělsko.

ŠPANĚLSKO

Základní ukazatele

<i>typ vlády/hlava státu:</i>	konstituční monarchie / král Juan Carlos I.
<i>velikost území (podíl v EU)</i>	504 782 km ² (11,7%)
<i>počet obyvatel (podíl v EU)</i>	43 758 250 (8,9%)
<i>věková struktura obyvatel</i>	0-14 let: 14,5%; 15-64 let: 68,7%; nad 65 let: 16,8%
<i>etnická a národnostní struktura</i>	73% Španělé, 17% Katalánci, 6% Galicijci, 2% Baskové
<i>HDP celkem (podíl v EU)</i>	905,46 mld. EUR (8,26%)
<i>HDP per capita v PPS</i>	98,6% průměru EU-25
<i>sektorová struktura HDP</i>	zemědělství: 3,1%; průmysl a stavebn.: 29,7%, služby: 67,2%
<i>průměrná inflace</i>	3,6%
<i>průměrná nezaměstnanost</i>	8,5%
<i>růst HDP</i>	3,9%
<i>saldo státního rozpočtu</i>	+1,8% HDP
<i>veřejný dluh</i>	39,9% HDP
<i>počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)</i>	19 NUTS2; Comunidad de Madrid 132,1%; Extremadura 67,1%

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2006, zdroj: EU, CIA

Komentář

Hledáme-li vždy na tomto místě charakteristiku, která je pro danou zemi typická, cestovní ruch a jeho rozvinutost – i díky optimální geografické poloze, která přesahuje vlastní evropský kontinent a zasahuje i do okolních moří a oceánů v případě Baleárských a Kanárských ostrovů – zajisté patří ve Španělsku mezi ty dominantní. Odhlédneme-li od přísně ekonomických a sociálních charakteristik, jež bývají největším předmětem našeho zájmu a srovnání, v souvislosti se Španělskem určitě nelze opomenout bohatou kulturní minulost i současnost, historii, nádhernou přírodu, nadprůměrnou vyspělost v případě některých sportovních aktivit, jimž patrně dominuje kopaná, ztělesněná světovými velkokluby Realem Madrid a FC Barcelona, která se však rozhodně nenechá zahanbit cyklistikou, házenou, basketbalem či atletikou. Specifickým a jinde v Evropě neobvyklým rysem španělské kultury je pak *corrida*.

Vrátíme-li se k sociálně-ekonomickým charakteristikám, pak minimálně při hodnocení uplynulého desetiletí budeme moci hovořit skutečně o úspěšném příběhu, který bývá dáván do souvislosti s následky vstupu této země do EU v roce 1986.

Podíváme-li se na hospodářskou dynamiku měřenou růstem HDP, mezi zeměmi EU-15 patří Španělsko mezi tři nejrychleji rostoucí ekonomiky (společně s Řeckem a Irskem). V uplynulých třech letech činil jeho průměrný hospodářský růst 3,3 % a jeho úspěšná reálná konvergenční hra by měla dosáhnout v nejbližších dvou letech významného dílčího cíle:

dosažení průměrné hodnoty ukazatele HDP na obyvatele v EU (v současné době tato hodnota činí 98,6 %; pokud v průměru je Španělsko schopno „urazit“ 0,7 procentního bodu ročně, do roku 2008 by „tam“ mělo být).

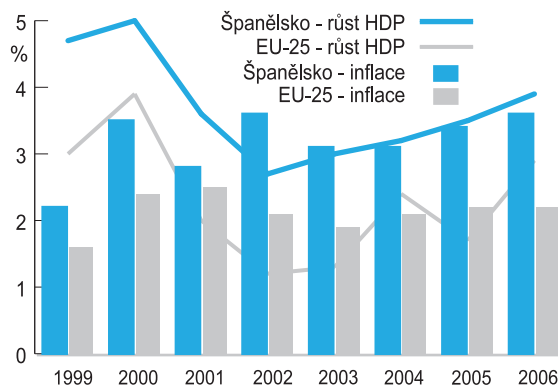
Nadprůměrný hospodářský růst byl současně doprovázen pozoruhodným zlepšením míry nezaměstnanosti. Ještě v polovině 90. let bylo Španělsko (společně s Finskem) zemí s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v EU, jež přesahovala 20 %, a byla vnímána jako vážný sociální problém. V současné době s průměrnou výší 8,5 % je sice lehce nad průměrem EU, nicméně spolehlivě pod úroveň polskou či slovenskou.

Výrazný hospodářský růst a viditelné zlepšení na trhu práce lze přičíst značně pozitivní španělské schopnosti využívat prostředků z fondů EU především v uplynulých dvou programovacích obdobích. V tom minulém (2000 – 2006) činila španělská alokace téměř 55 mld. EUR a byla absolutně nejvyšší v celé EU. Díky povznesení řady regionů na vyšší kvalitativní stupeň jsou však „škrtý“ pro toto programovací období (2007 – 2013) opět nejvyšší v celé EU (španělská alokace činí „jen“ 31,5 mld. EUR; ve srovnatelných cenách).

Španělsko učinilo rovněž výrazný pokrok při zlepšení své fiskální disciplíny. Systém jeho veřejných financí si zvykl pracovat prakticky beze schodku a země patří k těm mála z EU-15, jejichž dluh k HDP doznal výrazného snížení až k 40 % úrovni (šestý nejnižší ze skupiny EU-15).

Pozitivní makroekonomický obraz pak může být dovršen konstatováním, že inflace je ve Španělsku spolehlivě pod kontrolou a případně narušen poměrně vysokým a neustále se zhoršujícím deficitem běžného účtu své platební bilance (spolu s Řeckem a Portugalskem nejhorším mezi EU-15). Tato skvrna by však neměla znehodnotit jinak velmi pozitivní vjem této jihoevropské země, vyvolaný jak suchou řečí makroekonomických čísel, tak i subjektivně vnímaný očima návštěvníka či turisty.

Vývoj inflace a růstu HDP

Zdroj: Eurostat

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Unie. Zahrnují ukazatele ekonomické výkonnosti (HDP per capita k průměru EU, růst HDP, míra nezaměstnanosti), vnější ekonomické stability (běžný účet k HDP), fiskální stability (veřejné rozpočty k HDP, veřejný dluh k HDP) či cenové charakteristiky (meziroční inflace na bázi indexu HICP, úroveň cenových hladin). Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU. Zdrojem je Eurostat.

Klíčové makroekonomické ukazatele

v %	Růst HDP			Saldo běžného účtu k HDP			Míra nezaměstnanosti			Meziroční inflace		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	II-07	III-07	IV-07	II-07	III-07	IV-07
Belgie	1,0	3,0	1,1	4,5	3,6	2,5	7,7	7,6	7,6	1,8	1,8	1,8
Bulharsko	4,5	5,7	5,5	-5,5	-5,8	-11,3	8,2	7,9	7,5	4,6	4,4	4,4
ČR	3,6	4,2	6,1	-6,5	-6,3	-2,7	6,3	6,2	6,1	1,7	2,1	2,7
Dánsko	0,7	1,9	3,0	3,2	2,3	2,9	3,4	3,4	n/a	1,9	1,9	1,7
Německo	-0,2	1,2	0,9	2,0	3,9	4,2	7,1	7,0	6,7	1,9	2,0	2,0
Estonsko	7,1	8,1	10,5	-11,5	-12,5	-11,1	4,8	4,8	4,7	4,6	5,6	5,6
Irsko	4,3	4,3	5,5	0,0	-1,0	-3,1	4,1	3,9	4,0	2,6	2,9	2,9
Řecko	4,8	4,7	3,7	-10,0	-9,5	-9,2	n/a	n/a	n/a	3,0	2,8	2,6
Španělsko	3,0	3,2	3,5	-4,0	-5,9	-7,5	8,2	8,2	8,2	2,5	2,5	2,5
Francie	1,1	2,3	1,2	0,2	-0,6	-2,1	8,8	8,7	8,6	1,2	1,2	1,3
Itálie	0,0	1,1	0,0	-0,9	-0,5	-1,1	n/a	n/a	n/a	2,1	2,1	1,8
Kypr	1,9	3,9	3,8	-0,9	-5,3	-5,7	4,4	4,3	4,4	1,2	1,4	1,6
Lotyšsko	7,2	8,6	10,2	-8,0	-12,9	-12,5	5,9	5,7	5,8	7,2	8,5	8,8
Litva	10,3	7,3	7,6	-6,8	-7,9	-6,9	5,7	5,6	5,4	4,4	4,8	4,9
Lucembursko	1,3	3,6	4,0	6,4	10,6	9,7	4,9	4,9	4,9	1,8	2,4	2,5
Maďarsko	4,1	4,9	4,2	-7,9	-8,4	-6,8	8,0	8,1	8,2	9,0	9,0	8,7
Malta	-2,4	0,0	2,2	-5,0	-7,5	-11,0	6,6	6,6	6,4	0,8	0,5	-1,1
Nizozemí	0,3	2,0	1,5	6,1	8,6	7,1	3,5	3,4	3,3	1,4	1,9	1,9
Rakousko	1,1	2,4	2,0	1,7	2,1	2,9	4,5	4,4	4,5	1,7	1,9	1,7
Polsko	3,8	5,3	3,2	-2,1	-4,2	-2,2	11,8	11,5	11,2	1,9	2,4	2,2
Portugalsko	-1,1	1,2	0,4	-6,5	-7,8	-9,5	8,1	8,1	8,0	2,3	2,4	2,8
Rumunsko	5,2	8,4	4,1	-4,8	-12,7	-8,7	7,6	7,7	7,2	3,9	3,7	3,8
Slovinsko	2,7	4,4	4,0	-0,8	-2,6	-2,0	4,7	4,6	4,8	2,3	2,6	2,9
Slovensko	4,2	5,4	6,0	-2,1	-2,5	-7,9	11,1	10,8	10,5	2,0	2,1	2,0
Finsko	1,8	3,5	2,9	5,9	7,6	4,6	6,9	6,7	6,6	1,2	1,6	1,5
Švédsko	1,7	3,7	2,7	6,6	6,6	5,9	6,5	6,4	6,2	1,7	1,6	1,6
Velká Británie	2,7	3,3	1,9	-1,3	-1,6	-2,2	5,4	n/a	n/a	2,8	3,1	2,8
EU	1,3	2,4	1,7	0,2	0,3	-0,4	7,3	7,2	7,1	2,2	2,3	2,2

v %	Saldo veř. rozpočtů k HDP			Veřejný dluh k HDP			HDP per capita k ø EU			Cenová hladina k ø EU		
	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005	2003	2004	2005
Belgie	0,0	0,0	-2,3	98,6	94,3	93,2	117,9	118,7	117,7	105,6	104,8	104,7
Bulharsko	0,3	1,9	3,1	46,1	38,6	29,9	31,0	31,8	32,9	40,5	41,2	42,7
ČR	-6,6	-2,9	-3,6	30,1	30,7	30,4	68,3	70,5	73,8	54,0	54,5	57,8
Dánsko	1,1	2,7	4,9	44,4	42,6	35,9	120,8	121,5	124,2	140,2	138,6	138,3
Německo	-4,0	-3,7	-3,2	63,9	65,7	67,9	108,1	108,0	109,3	104,8	103,9	103,1
Estonsko	2,0	2,3	2,3	5,7	5,2	4,5	50,3	53,0	60,1	61,7	62,3	63,6
Irsko	0,3	1,5	1,1	31,1	29,7	27,4	133,7	135,8	137,5	125,7	124,7	123,0
Řecko	-6,1	-7,8	-5,2	107,8	108,5	107,5	80,9	81,8	82,0	85,4	86,7	87,0
Španělsko	0,0	-0,2	1,1	48,7	46,2	43,1	97,4	97,7	98,6	88,2	90,2	91,9
Francie	-4,2	-3,7	-2,9	62,4	64,4	66,6	111,6	109,5	108,8	109,3	109,7	109,0
Itálie	-3,5	-3,4	-4,1	104,3	103,9	106,6	107,6	105,5	102,6	103,4	104,5	104,8
Kypr	-6,3	-4,1	-2,3	69,1	70,3	69,2	79,8	82,6	83,3	90,4	89,8	90,2
Lotyšsko	-1,2	-0,9	0,1	14,4	14,5	12,1	40,8	42,8	47,2	54,9	55,1	55,5
Litva	-1,3	-1,5	-0,5	21,2	19,4	18,7	45,2	47,8	52,1	51,9	52,7	53,6
Lucembursko	0,3	-1,1	-1,0	6,3	6,6	6,0	232,7	237,5	247,5	102,9	104,3	104,5
Maďarsko	-7,2	-6,5	-7,8	58,0	59,4	61,7	60,1	60,9	61,4	58,0	61,1	62,4
Malta	-10,0	-5,0	-3,2	70,2	74,9	74,2	73,7	70,2	69,5	71,2	71,8	72,5
Nizozemí	-3,1	-1,8	-0,3	52,0	52,6	52,7	124,7	124,4	124,2	107,1	105,2	104,5
Rakousko	-1,6	-1,2	-1,5	64,6	63,8	63,4	120,3	121,7	122,5	102,6	102,2	102,1
Polsko	-4,7	-3,9	-2,5	43,9	41,8	42,0	46,9	48,7	49,8	54,2	52,8	59,7
Portugalsko	-2,9	-3,2	-6,0	57,0	58,6	64,0	72,7	72,3	71,3	85,7	86,1	86,0
Rumunsko	-1,7	-1,3	-0,4	20,7	18,0	15,2	29,9	32,6	34,1	43,6	44,0	52,8
Slovinsko	-2,8	-2,3	-1,4	28,5	28,7	28,0	75,9	79,2	80,6	75,9	74,9	74,5
Slovensko	-3,7	-3,0	-3,1	42,7	41,6	34,5	51,9	52,9	55,0	50,4	54,5	56,1
Finsko	2,5	2,3	2,7	44,3	44,3	41,3	112,6	113,7	113,3	125,6	122,9	121,8
Švédsko	0,1	1,8	3,0	51,8	50,5	50,4	115,6	117,1	114,5	122,5	121,0	117,3
Velká Británie	-3,3	-3,2	-3,3	38,9	40,4	42,4	116,4	117,1	116,5	104,1	104,4	103,7
EU	-3,0	-2,7	-2,3	62,0	62,4	63,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

